

Од: Здружение на граѓани Институт за човекови права (ИЧП)
Здружение на граѓани за поддршка на лица со посебни потреби СОЛЕМ

Предмет: Коментари на предлогот на Закон за изменување и дополнување на Законот за Законот за вработување на инвалидни лица

Датум: 17 март 2018 година

Коментари на предлогот на Закон за изменување и дополнување на Законот за вработување на инвалидни лица објавени на ЕНЕР март 2018

Г.

Го поздравуваме предлог законот за изменување и дополнување на Законот за вработување на инвалидни лица во насока на намалување на можни злоупотреби на Посебниот фонд со доуредување на постапката за доделување на средства од Посебниот фонд, со цел наменско користење на доделените средства и начинот на вршење на увид во користењето на овие средства. Меѓутоа за исполнување на оваа цел и за целосно вклучување на лицата со посебни потреби на пазарот на трудот потребни се посušтински измени и подетален и сеопфатен пристап на проблемите.

1. Имено во член 2 по ставот 3 се додава нов став 4 кој гласи: „*Инвалидноста од став 3 на овој член задолжително се утврдува за лица над 26 годишна возраст.*“. Дали ова значи дека сите лица над 26 години без разлика дали имаат наод и мислење од постоечка институција пред 26 години мора да одат на утврдување на инвалидноста. Сметаме дека со оваа измена ќе настанат големи проблеми и лицата со попреченост ќе најдат на поголеми пречки за вработување. Доколку оваа одредба се однесува за лица кои ќе се стекнат со трајна попреченост по 26 година, одредбата треба да се допрецизира.
2. Сите лица со попреченост имаат потреба од приспособивање на работното место и на учење на работните вештини. Меѓутоа видот на работни вештини и подетална можност за асистенција не е предвидена. За потребите на поддршка за вработувањето да се обезбедуваат финансиски средства за персонална асистенција на работното место од Посебниот фонд особено кога станува збор за вработувања на лица со интелектуална попреченост.
3. Проценката на инвалидитеот е општа процедура и се заснова на медицинска дијагноза. Овој пристап ги ограничува можностите на лица со посебни потреби, кои се строго поврзани со вработувањето – и од друга страна го отежнуваат вистинскиот модел на приспособување на работодавачите во насока на изнаоѓање на релевантно работно место на кое лицето ќе ги употребува своите потенцијали во целост и ќе има можност за раст и развој и ќе овозможи полесен избор на лична помош на работното место. Неопходно е да се воспостави посебен систем за проценка на потребите при

вработување, кој треба да ги определи ресурсите што треба да се дадат на секој поединец со цел ефективно да придонесува за работната позиција на која е ангажиран/а. Примената на ваквиот индивидуализиран пристап не е само во согласност со принципите на меѓународните стандарди, туку и обезбедува подобра ефикасност и ефикасност на јавните расходи.

4. Воедно доколку веќе се пристапува кон менување на термини во Законот, можеби треба да се размисли за промена на терминот „инвалидни лица“ во посоодветен термин кој веќе е во употреба во други закони на пример лица со посебни потреби.